

Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ Ι. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Γεννήθηκα στην Αθήνα στις 28-10-1956 και είμαι χήρος και πατέρας δύο παιδιών.

Φοίτησα στις τρεις πρώτες τάξεις του Δημοτικού στο Μαράσλειο και από την 4η τάξη του Δημοτικού στο Κολλέγιο Αθηνών απ' όπου και αποφοίτησα το 1975 με βαθμό «άριστα»

ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Το 1975 εισήλθα ύστερα από εξετάσεις στη **Νομική Αθηνών** απ' όπου αποφοίτησα τον Ιανουάριο του 1980 με το βαθμό «άριστα» (9, 66/10). Στο χρονικό διάστημα των σπουδών μου στη Νομική Αθηνών υπήρξα για 3 χρόνια υπότροφος του ΙΚΥ.

Το καλοκαίρι του 1979 παρακολούθησα πρόγραμμα μαθημάτων συγκριτικής Ποινικής Δικονομίας, συγκριτικού Ναυτικού Δικαίου, συγκριτικού Συνταγματικού Δικαίου και συγκριτικού Διοικητικού Δικαίου που διεξαγόταν στο πλαίσιο συνεργασίας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Αθήνας και του Temple Law School..

Τον Φεβρουάριο του 1980 έγινα δεκτός με υποτροφία στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Harvard Βοστώνης, Η.Π.Α. για το πρόγραμμα που οδηγεί στην απόκτηση του **διπλώματος** του Μαγίστρου του Δικαίου (**Master in Laws** ή, συντετμημένα, LL.M.), διάρκειας ενός χρόνου, το οποίο και μου απονεμήθηκε τον Ιούνιο του 1981.

Το 1981, με βάση την απόδοσή μου και τη σύμφωνη γνώμη επιτροπής καθηγητών, έγινα δεκτός με υποτροφία στο πρόγραμμα που οδηγεί στην απόκτηση του **Διδακτορικού Διπλώματος** στο Δίκαιο (Scientiae Juris Doctor ή, συντετμημένα, S.J.D.), το οποίο μου απονεμήθηκε από τη Νομική Σχολή του Harvard τον Ιούνιο του 1984, με εξειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο της φιλοσοφίας του δικαίου.

Μετά το πέρας των μεταπτυχιακών μου σπουδών εξεπλήρωσα της στρατολογικές μου υποχρεώσεις υπηρετώντας στο Πολεμικό Ναυτικό από τον Οκτώβριο του 1984 μέχρι το Νοέμβριο του 1986.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- Τον Φεβρουάριο του 1988 εξελέγη **ειδικός επιστήμονας** στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών της Παντείου Α.Σ.Π.Ε. για το γνωστικό αντικείμενο «Φιλοσοφία του Πολιτισμού». Η θητεία μου παραιτήθη με απόφαση του Τομέα της ίδιας σχολής μέχρι και την 1/2/1990.

Επανεξελέγη **ειδικός επιστήμονας** στο ίδιο τμήμα τον Σεπτέμβριο του 1990 για το ακαδημαϊκό έτος 1990-91. Και η θητεία μου αυτή παραιτήθη με

απόφαση του Τομέα της ίδιας σχολής για ένα ακόμη ακαδημαϊκό έτος, δηλαδή για το ακαδημαϊκό έτος 1991-1992.

Κατά το εαρινό εξάμηνο 1988 εδίδαξα τα μαθήματα «Φιλοσοφική ορολογία» και «Πολιτική ανθρωπολογία». Από το χειμερινό εξάμηνο 1988 εντεύθεν (δηλαδή για τέσσερα ακαδημαϊκά έτη) υπήρξα αποκλειστικά υπεύθυνος για τη διδασκαλία στους φοιτητές του Α΄ Εξαμήνου του υποχρεωτικού μαθήματος «Εισαγωγή στο δίκαιο – Δίκαιο και κράτος», καθώς και του μαθήματος επιλογής για φοιτητές του Ε΄ Εξαμήνου, «Σύγχρονες τάσεις στην αγγλοαμερικανική φιλοσοφία του δικαίου και της πολιτικής».

· Το 1993 εξελέγη και το 1995 διορίστηκα **επίκουρος καθηγητής** στο Γενικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο γνωστικό αντικείμενο "Φιλοσοφία, γενική θεωρία, ιστορία του δικαίου και μεθοδολογία της νομικής επιστήμης". Μετά την κατάργηση του Γενικού Τμήματος εντάχθηκα στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του ίδιου Πανεπιστημίου. Με την παραπάνω ιδιότητα δίδαξα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας αυτοδύναμα τα μαθήματα:

"Εισαγωγή στο δίκαιο " (με υποστήριξη σημειώσεών μου).

«Πολιτική φιλοσοφία»

«Δίκαιο και οικονομία» (οικονομική ανάλυση των νομικών θεσμών).

«Στοιχεία εμπορικού δικαίου».

Επίσης κατά το ανωτέρω διάστημα έχω διδάξει στο ίδιο Πανεπιστήμιο κατά καιρούς τα κάτωθι μαθήματα:

"Φιλοσοφία του δικαίου" (με υποστήριξη φακέλου) στο Τμήμα Χωροταξίας και Περιβάλλοντος.

"Ο ανήλικος ως αντικείμενο του δικαίου και της ηθικής" (με υποστήριξη φακέλου) στα Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών.

"Ιατρική ευθύνη και ηθική" (με υποστήριξη φακέλου και σημειώσεων) στο Τμήμα Ιατρικής

Επίσης, ύστερα από πρόσκληση των Τμημάτων Χωροταξίας, Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών-Μηχανολόγων Βιομηχανίας, δίδαξα αυτοδύναμα στα Τμήματα αυτά (με υποστήριξη φακέλου ή/και σημειώσεών μου) τα μαθήματα "Δίκαιο του περιβάλλοντος", "Θεσμικό πλαίσιο χωροταξίας & πολεοδομίας" και "Τεχνική και εργατική νομοθεσία".

· Το 2009 εκλέχθηκα στη βαθμίδα του **Αναπληρωτή Καθηγητή** στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με αντικείμενο «Φιλοσοφία και γενική θεωρία του δικαίου».

Με την παραπάνω ιδιότητα δίδαξα επιπλέον και σε μεταπτυχιακό επίπεδο το μάθημα Δίκαιο του Ανταγωνισμού.

· Το 2015 μετακινήθηκα ύστερα από κρίση στην αυτή βαθμίδα και με το αυτό αντικείμενο στο **Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής**

Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου όπου διδάσκω τα μαθήματα:

- Σε προπτυχιακό επίπεδο
Θεωρίες κοινωνικής δικαιοσύνης
Στοιχεία φιλοσοφίας και γενικής θεωρίας δικαίου
Γενική θεωρία θεσμών
Ζητήματα κοινωνικής μεταβολής
- Σε μεταπτυχιακό επίπεδο
Αστική και ποινική ιατρική ευθύνη
- Από το 2010 διδάσκω στο Τμήμα Μεθοδολογίας και Ιστορίας των Θετικών Επιστημών (ΜΙΘΕ) του ΕΚΠΑ το μάθημα
Πολιτική φιλοσοφία

ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- Απρίλιος-Μάιος 1998: Η.Π.Α. - Πανεπιστήμιο Princeton - Program in Hellenic Studies- Stanley J. Seeger Visiting Research Fellow: Έρευνα σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- 1986-1989: Συμμετοχή στην έρευνα «θεσμοί του Κράτους Δικαίου στην Ελλάδα» που αναλήφθηκε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης [υπεύθυνος καθηγητής κ. Α. Μανιτάκης] σε συνάρτηση με αντίστοιχο πρόγραμμα της Κέντρου CERTE του Πανεπιστημίου Montpellier. Υπεύθυνος της ενότητας «Το Κράτος Δικαίου στην νεοελληνική ιστορία και δικαιοπολιτική θεωρία».
- 1986-1988: Μεταπτυχιακός υπότροφος στο Ερευνητικό Ινστιτούτο Δικονομικών Μελετών. Υπεύθυνος των προγραμμάτων «η οργάνωση των νομικών επαγγελματιών» και «Η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης».

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (ΜΕ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ)

- **Εντός της τελευταίας πενταετίας.**

Δεκέμβριος 2015: Πειραιάς – Οργάνωση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά – Συνέδριο με θέμα «Διαδίκτυο και Δίκαιο». Ανακοίνωση με θέμα «Το δικαίωμα στη λήθη: με αφορμή την απόφαση του ΔΕΕ Google κατά Agencia Espanola».

Ιούνιος 2014: Αθήνα ΕΚΠΑ – Οργάνωση του Τομέα Φιλοσοφίας Δικαίου του Τμήματος Νομικής – Συνέδριο εις μνήμην Ronald Dworkin. Ανακοίνωση με θέμα « Οι αρετεικές ρίζες των ισχυρών δικαιωμάτων του Dworkin».

Ιούλιος 2012 : Πειραιάς – Οργάνωση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά – Συνέδριο με θέμα «Διαχρονικά ζητήματα δικονομικού δικαίου –

Μνήμη Στ. Κουσούλη». Ανακοίνωση με θέμα « Η επικαιρότητα του Αριστοτέλη».

Δεκέμβριος 2011: Θεσσαλονίκη – Οργάνωση του Τομέα Φιλοσοφίας του ΑΠΘ – Διάλεξη με θέμα «Πρέπει να τηρούμε τους νόμους;».

Σεπτέμβριος 2011: Αθήνα – Οργάνωση του Ιδρύματος Δημοκρατίας της Βουλής των Ελλήνων. Συνέδριο με θέμα τα 100 χρόνια από το Σύνταγμα του 2011. Εισήγηση με θέμα «Το συντακτικόν του Συντάγματος: με αφορμή το άρθρο 107 του Συντάγματος 1911».

- **Επιλογή εκ παλαιότερων**

Δεκέμβριος 1999: Αλεξανδρούπολη - Οργάνωση του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Δημοκρίτιου Πανεπιστημίου Θράκης. Τίτλος ανακοίνωσης "Η Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού: αξιακές επιλογές και εντάσεις".

Νοέμβριος 1996: Αθήνα - Οργάνωση Συλλόγου Αποφοίτων Κολλεγίου Αθηνών. Τίτλος ανακοίνωσης: "Το δίκαιο ως παιδεία".

Νοέμβριος 1995: Πράγα Τσεχίας - Οργάνωση Ινστιτούτο Φιλοσοφίας της Ακαδημίας Επιστημών της Τσεχίας & Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων. Τίτλος ανακοίνωσης: "Theories of Justice: Past and Present".

Ιούνιος 1995: Bologna Ιταλίας - 17^ο Διεθνές Συνέδριο της Διεθνούς Ενώσεως Φιλοσοφίας Δικαίου. Τίτλος ανακοίνωσης: "Unger's System of Rights: A Defense".

Δεκέμβριος 1992. Αθήνα. - Οργάνωση Εταιρεία Κοινωνικών Μελετών Κωνσταντίνος Καραβίδας. Τίτλος ανακοίνωσης: "Η επικαιρότητα του κοινοτισμού στη σύγχρονη αμερικανική σκέψη".

Ιούνιος 1991. Δελφοί- Οργάνωση Ιδρύματος Friedrich Naumann. Τίτλος ανακοίνωσης «Η φιλελεύθερη θεωρία περί δικαιοσύνης του John Rawls»

Δεκέμβριος 1989. Αθήνα - Οργάνωση Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία.. Τίτλος ανακοίνωσης: «Είναι το δίκαιο ιδεολογία;»

Οκτώβριος 1987. Ναύπλιο - Οργάνωση Ερευνητικού Ινστιτούτου Δικονομικών Μελετών και Wissenschaftliche Vereinigung fuer Internationales Verfahrensrecht Verfahrensrechtsvergleichung und Sciedsgerichtswesen, Wurzburg. Παρέμβαση με θέμα «Ο αλλοδαπός στη δίκη: μια προσέγγιση από την άποψη της συμπεριφοριστικής κοινωνιολογίας του δικαίου».

Μάρτιος 1986 – Ιερουσαλήμ. Οργάνωση Νομικών Σχολών των πανεπιστημίων της Νέας Υόρκης και της Ιερουσαλήμ. Τίτλος ανακοίνωσης: «The role of courts in crisis and transition periods: Courts as image – makers

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

- **ΒΙΒΛΙΑ**

1. *Κράτος δικαίου*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2011 (επανέκδοση του υπ' αριθ. 3 κατωτέρω και του υπ' αριθ. 16 άρθρου, κατωτέρω)

2. *Η δεύτερη οδός: Η πολιτική και νομική σκέψη του Roberto M. Unger*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2008 (σελ. XX +452)
3. *Κράτος δικαίου: δικαιοκρατία ή νομοκρατία; Σκέψεις πάνω στην καταγωγή, δομή και μετεξέλιξη του κράτους δικαίου*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 1988, σελίδες 70.
4. *Family, Law and Society: Philosophical and Interdisciplinary Perspectives – With a Case-Study of Modern Greece*, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα 1993, σελίδες 265 [

- **ΑΡΘΡΑ**

1. "Krisenjurisprudenz: Der Fall Griechenlands – anlaesslich des sog. Memorandumurteils", Verwaltungsrechtschau 59(6)/2013, σελ. 181 επ. [με τον Ηλία Σοφιώτη]
2. "Το ατομικό δικαίωμα σπλοκατοχής στις ΗΠΑ: Παρατηρήσεις στην απόφαση του Supreme Court 'District of Columbia et al. V. Heller', 554 U.S. (2008)", ΔΤΑ 50/2011, σελ. 553-565.
3. "The Birth of Democracy: Values in War and Politics in Classical Greece" εν Peter Herrmann (εκδ.), *Democracy in Theory and Action*, Nova Science Publishers, Νέα Υόρκη 2011, σελ. 277-287 (με τον Ν. Kyriazis).
4. "The Separation of Church and State in the Jurisprudence of the U.S. Supreme Court. A brief historical sketch" εν *Annuaire international des droits de l' home* V/2010, εκδ. Ant. N. Sakkoulas & Bruylant, Athens & Bruxelles, 2010, σελ. 187-194.
5. "Η πολυπολιτισμικότητα ως σύγχρονο πρόβλημα", Επιστήμη και κοινωνία 2-3/1999 ('Ανοιξη - Φθινόπωρο 1999), σελ. 1-25
6. "Το δικαίωμα της αντίστασης: Τρεις αγγλοαμερικανοί φιλόσοφοι για την πολιτική ανυπακοή: Raz, Dworkin, Rawls", Επιστήμη και κοινωνία 1/1998 (Φθινόπωρο 1998), σελ. 59-68.
7. "Theories of Justice: Past and Present" στο Η Ελληνική Φιλοσοφική Παράδοση και η Τσεχική σκέψη, Αθήνα 1997 σελ. 127-131.
8. "Η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής" στο Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης, επιμ. Αντ. Μακρυδημήτρης, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1995, σελ. 141-153.
9. "Unger's System of Rights: A Defense", *European J. of Law, Phil. & Computer Science*, 3/1995, σελ. 47-51. (ειδικό τεύχος αφιερωμένο στο 17^ο Διεθνές Συνέδριο της Διεθνούς Ενώσεως Φιλοσοφίας του Δικαίου, Bologna 1995).
10. "Η περί δικαιοσύνης θεωρία του John Rawls" στο Δικανικοί Διάλογοι, εκδ. Αφοι Π. Σάκκουλα, Αθήνα 1994, σελ. 85-95.
11. "Η θεμελίωση των δικαιωμάτων στο έργο του Ronald Dworkin. Κριτική προσέγγιση", ΕΦΕ 10 (1993), σελ. 290-307
12. "Κοινοβουλευτικό χρονικό: Το νομοθετικό έργο της Βουλής 97.10.1991 μέχρι 1.10.1992" (με τον Στέφανο Κουτσουμπίνα), ΤοΣ 18(4), 1992, σελ. 727-745.

13. "Η θεωρία της δικαιοσύνης στη φιλελεύθερη θεωρία του John Rawls", στο Συντηρητισμός, φιλελευθερισμός, σοσιαλισμός, εκδ. "Εστίας", Αθήνα 1992, σελ. 63-76.

14. "Ο κοινοτισμός του Κων. Καραβίδα: Προβλήματα κανονιστικής θεμελίωσης», 16 Νέα Κοινωνιολογία (1992), σελ. 27- 40.

15. "Παρέμβαση: "Η θέση του αλλοδαπού στη δίκη: η σκοπιά της συμπεριφοριστικής θεωρίας του δικαίου" στο W.J. Habscheid/K. Μπέη (εκδ.) Θεμελιώδη ζητήματα της πολιτικής δίκης, Αθήνα 1992, σελ. 211 - 213.

16. "Κριτική εισαγωγή" στην ελληνική μετάφραση του βιβλίου του Hugh Collins, Μαρξισμός και Δίκαιο Θεσ/κη 1991 σελ. 13-23.

17. "Στοιχεία 'κράτους δικαίου' στην ελληνική νομική θεωρία του 19ου αιώνα", στο Κ.Μ. Σταμάτη (επιμ.) Όψεις του Κράτους Δικαίου, Θεσ/κη 1990, σελ. 67 – 107.

18. "The Role of Courts in Crisis and Transition Periods: Courts as image makers" στο Sh. Shetreet (εκδ.) *The Role of Courts in Society*, Dordrecht 1988, σελ. 68 – 76.

19. "Διοικητική επιστήμη, Διοίκηση, Δημοκρατία", 17 Διοικητική μεταρρύθμιση (1984), σελ. 17 – 34.

- **ΛΟΙΠΑ**

Plato and the Rights-Thesis Theorists – A Critical Comparative Study in Jurisprudence, Harvard 1981, διατριβή επί Master's. 125 δακτυλογραφημένες σελίδες. Κατατεθειμένη στην βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής του Παν/μίου του Χάρβαρντ.

ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Από το 1989 εργάζομαι ως Επιστημονικός Συνεργάτης στην Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής των Ελλήνων – Τμήμα Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμων.

Το κύριο βάρος της απασχόλησής μου στην Υπηρεσία αυτή συνίσταται στην σύνταξη εκθέσεων για τα σχέδια νόμου που κατατίθενται. Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν τεκμηριωμένη δογματική ανάλυση και κριτική των προτεινομένων ρυθμίσεων τόσο από την άποψη της συνταγματικότητάς τους και της συμφωνίας τους με το δίκαιο ΕΟΚ, όσο και από δικαιοπολιτική και συγκριτική άποψη. Διανέμονται στους βουλευτές πριν από τη συζήτηση του νομοσχεδίου, στο τέλος δε κάθε συνόδου δημοσιεύονται σε τόμο.